№ 137

KURYER LITEWSKI

w Wilnie we Srodę dnia 15 *Listopada* *v. s.* **1822 *roku.***

WIADOMOSCI KRAJOWE.

Ostatnia data gazet petersburskich jest dnia 7 listopada.

Podług *Konserwatora*, Cesarz Jegomość udarował orderem ś. *Włodzimierza* 2giey klassy Pana *Własowa*, jenerała majora woyska dońskiego.

Podług *Ruskiego Inwalida*: przez rozkaz dzienny, wydany w *Weronie* d. 10 październjka, liczący się w kawaleryi jenerał major *Portniahin*, mianowany jenerałem okręgowym wewnętrzney straży 8go okręgu.

Przez tenże rozkaz dzienny, znayduiący się w orszaku Jego Cesarskiey Mości, jenerał major Hrabia *Potocki* 2gi, dla interessow familiynych, uwalnia się ze służby z mundurem.

Nayłaskawiey mianowani kawalerami orderu ś. *Anny* 3ciey klassy: sztabs-lekarz 7go półku karabinierów *Masłow*; assesor sądu ziemskiego melitopolskiego radca tytularny *Aniszczenkow* i assesor sądu ziemskiego ardatowskiego porucznik Xiążę *Wołkoński*.

Po długiey chorobie umarł tu rzeczywisty radca tayny *Popow*. Rossya utraciła w nim męża stanu, równie ze światła jak cnoty znakomitego. Chwalebney pamięci Cesarzowa Katarzyna II, zaszczycała go szczególnieyszem zaufaniem. W woynach z Turcyą, pod sprawą marszałka Xiążęcia *Potemkina* prowadzonych, rzeczy nayważnieysze wagi jego kierunkowi powierzane były; poźniey zaś w stopniu sekretarza stanu i naczelnego dyrektora gabinetu, miał naypięknieysze pole do okazania swey gorliwości i talentow. Nayjaśnieyszy Panujący Cesarz Jegomość, również oddając sprawiedliwość wyższym zasługom i talentom zmarłego, umieścił go na urzędzie znaczącém w Radzie Państwa, prezesem departamentu spraw cywilnych.

P. *Hummel*, członek moskiewskiego towarzystwa Badaczów natury, wydał w Petersburgu 2gą część swoich *Entymologicznych opisow*, zawierających doświadczenia autora, zrobione w roku 1822. Część ta szacownych prac autora tym godnieyszą jest uwagi, iż zawiera w sobie część Historyi Naturalney, stosowaną do Rossyi, a mianowicie Petersburga i jego okolic.

Kurs petersburski dnia 3 listopada dukat holenderski nowy 11 r. 30 kop. stary 11 r. 20 k. Zmiana złota 2 r. 88 kop. Zmiana srebra 2 rub. 73 kop.

Nieustający dochod kommissyi umorzenia długow:
6% assygn. - - po — — $100\frac{1}{2}$ procentow
6% brzęczącą monetą — — 97 procentow
5% takąż - - — — $81\frac{3}{4}$ procentow

AUSTRYA.

Wiedeń, dnia 11 listopada.
(z Gazety Warszawskiey.)

Synod węgierski postanowił jednomyślnie przywrócić jezuitów, i powierzyć im edukacyą młodzieży.

Monarchia austryacka ma teraz 17 arcy biskupstw, 82 biskupstw, 6 uniwersytetów, 27 liceow, oraz innych instytutow teologicznych i filozoficznych.

Xiążę *Mikołay Esterhazy*, magnat węgierski, miał d. 23 z. m. wyjechać do *Neapolu*. Po zupełném urządzeniu interesow gospodarskich, zostaje mu jeszcze 2,000,000 zł. ryń. rocznego dochodu z dóbr, i pieniądze te obracać myśli na podróże.

Werona dnia 28 października.
(z Gazety Warszawskiey.)

Dnia 26 b. m. przybyły tu z *Medyolanu* dwie deputacye, jedna od centralney kongregacyi, a druga od miasta. Na czele pierwszey jest Hrabia *Strassoldo*, prezes gubernialny.

Xiążę *Welington* nie jest bardzo czynny. Jedni sądzą, iż się ochrania, aby nie wpadł powtórnie w chorobę, z której niedawno wyszedł, a drudzy przypisują to polityce. Wreszcie Xiążę ten jest bardzo poważany.

Prywatne naradzanie się w *Wiedniu* Pana *Carneiros*, posła hiszpańskiego, z Xiążęciem *Wellingtonem*, miało wpływ widoczny na postępowanie innych posłow.

Wdanie się zbroyną ręką do interesow hiszpańskich zapewne nie nastąpi. Zdaje się, iż tego zaniechano; lecz rozpoczęto układy, z których jedni pomyślny skutek obiecują, a drudzy, znający charakter hiszpanow, sądzą, iż Hiszpania nie zechce zmienić konstytucyi swojey, a uznanie potrzeby tey odmiany sama sobie zostawia. Słychać daley, iż w tym razie sprzymierzeni Monarchowie wezwą Francyą, aby użyła środkow, mogących zjednać uszanowanie dla kraju swego, i tymczasowie wstrzymała albo przynaymniey zmnieyszyła dyplomatyczne stosunki z Hiszpanią. Na oświadczenie Xięcia *Wellingtona*, iż Anglia nie będzie za działaniem siłą zbroyną przeciwko Hiszpanii, jeśliby nie uwłaczano Królowi, i nie starano się rozpościerać daley konstytucyi hiszpańskiey, dał Pan *Carneiros* stanowczą odpowiedź, która uchyla obawę obu tych przypadkow. Gdy więc obrady kongresu względem Hiszpanii, przynaymniey co się tycze zasady pośrednictwa, zdają się być ukończonemi, przeto Vice-Hrabia *Montmorency* ma wkrótce powrócić do *Paryża*.

Dnia 29. Nayjaśnieyszy Cesarz Jmć Austryacki zwiedził d. 28 w *Weronie* 4 tameczne koszary, a wieczorem przyjął dwie deputacye z *Medyolanu*, jedną od centralney kongregacyi, a drugą od miasta. Dziś spomniony Monarcha oglądał lazaret woyskowy. Tegoż dnia przybył tu legat papiezki, kardynał *Spina* z Panem *Mazio*. Królestwo Ichmość sardyńscy spodziewani są d. 31 b.m.

Dnia 25 b. m. przybył tu ze *Florencyi* Lord *Burghersh*, poseł angielski przy dworach włoskich, a nazajutrz przybyli: Pan *Oubril*, poseł rossyyski przy dworze neapolitańskim i Baron *Osten-Sacken*, radca nadworny rossyyski, z *Neapolu*. Dnia 27 b. m. przybyli jenerałowie Xiążę *Razumowski* i Hrabia *Morawski*.

WŁOCHY.

Od granic włoskich dnia 31 października.
(z Gazety Warszawskiey).

Król Oboyey Sycylii wyjechał d. 22 b. m. z *Neapolu* do *Werony*, dokąd poprzedzaiącego dnia udał się Xiążę *Ruffo*, prezes rady ministrow i minister interessow zagranicznych. Na mocy wyroku Monarchy pod d. 1 b. m. minister skarbu *Medici* prezydować będzie tymczasowie na radzie ministrow, a minister woyny *Scaletta* zatrudni się wydziałem interessow zagranicznych. Król neapolitański przeiechał d. 24 b. m. rano przez *Rzym*. Że zaś Papież był od kilku dni chory, wspomnio-

ny więc Monarcha nie chciał mu przerywać rannem odwiedzeniem, i dowiedziawszy się o jego zdrowiu, puścił się w dalszą podróż do *Narni*, gdzie postanowił nocować.

Obaje Królestwo Ichmość Sardyńscy wyjechali d. 28 b. m. z *Turynu* podobnież do *Werony*, dokąd poprzedzili ich Hrabia *de Latour*, minister interesów zagranicznych, i Hrabia *Pralorne*, nadzwyczayny poseł sardyński przy dworze austryackim.

Dnia 2 listopada. Dnia 31 z. m. wyjechała z *Wenecyi* deputacya centralney kongregacyi do N. Cesarza Jmci do *Werony*, dziękując mu za wybranie miasta tey prowincyi na kongres.

Gazeta medyolańska umieściła powtórny zapozew *Vismora*, właściciela dóbr *Heydel*, adwokata *Montovani*, Margrab. *Rossi* i *Visconti*, Kawalera *Dossi*, oraz Hrabiów *Ugoni* i *Arrivabene*, aby w przeciągu 60 dni stawili się przed kommissyą w *Medyolanie*, i oczyścili się z zarzutu o zdradę kraju i związki z zakazanemi towarzystwami włoskiemi: inaczey bowiem zaocznie sądzeni będą podług surowości praw.

Municypalność w *Weronie* ogłosiła, iż Król Jmć Sardyński przybędzie tam d. 31 października rogatkami bresciańskiemi, a nazajutrz Król neapolitański, rogatkami mantuańskiemi. Bawiący tam Monarchowie, Xiążęta i inne znakomite osoby, przyymą Króla sardyńskiego pod *Croce-blanca*, a Króla neapolitańskiego pod *St. Lucia*. Słychać, iż kongres przeciągnie się do roku następującego.

N. Król Jmć Pruski ma wyjechać d. 5 b. m. z *Werony* do *Rzymu* i *Neapolu*. Uda się przez *Mantuę*, *Bononią*, *Ankonę* i *Loret* do *Rzymu*, gdzie przybędzie d. 11 b. m. i 8 dni zabawi. Do *Neapolu* ma przybyć d. 22 b. m. i bawić tam do d. 30, a potem przez *Terracina* wrócić d. 2 grudnia do *Rzymu*, i tam bawić ma do d. 6 grudnia. Zwiedzi daley *Florencyą*, gdzie myśli bawić do d. 14 grudnia. Dnia 15 będzie w *Bononii*, d. 16 w *Parmie*, a d. 17 powróci do *Werony*. Niewiadomo jeszcze jak długo w *Weronie* zabawi: powszechnie jednak sądzą, iż na początku stycznia powróci do *Berlina*, stolicy swojey.

N. Cesarz Jmć *Alexander* ogląda wszystkie osobliwości w *Weronie*, a nawet prosty dom, w którym mieszkał *Ludwik XVIII*. Słychać, iż wspomniony Monarcha uda się na dwa dni do *Medyolanu*, gdzie da audyencyą pewnemu zagranicznemu ministrowi, który nie należy do kongresu.

Słychać, iż deputowani od rządu greckiego wysiedli w *Tryescie*, gdzie czekają na pozwolenie przybycia do *Werony*.

Dnia 27 października odprawiła się w *Weronie* wielka rada w obecności Xięcia *Wellingtona*. Przedmiotem jey miało być ustąpienie woyska austryackiego z kraju neapolitańskiego.

FRANCYA.

Paryż dnia 2 listopada.
(z Gazety Warszawskiey.)

Wiadomo że Pan *Constant* napisał dwa listy, jeden do jeneralnego prokuratora *Mangin* a drugi do Pana *Carrere*, podprefekta w *Saumur*, z powodu sprawy w *Poitiers*, w którey został wymieniony i oskarżony; 4 dzienniki oppozycyyne wydrukowały oba te listy. W skutku tego i autor i wydawcy drugiego listu zapozwani zostali do stawienia się dnia 30 z. m. przed sądem policyi poprawczey, z przyczyny, że list ten zawiera obelgi na urzędnika publicznego, pełniącego służbę publiczną, i na świadka, zeznającego w sądzie. Pan *Constant* oświadczył się wprawdzie przeciwko temu; stawił się jednak z 4 wydawcami dzienników. Twierdził, iż czynił to przez uszanowanie dla sądu, który go zapozwał, lecz oraz dodał; iż sąd ten uznaje za niewłaściwy do sądzenia jego sprawy. Mówił, że listy, które wydał, uważać należy, jako dalszy ciąg jego opinii, którą będąc deputowanym w Izbie objawił, a jako deputowany bez zgwałcenia przywileju Izby i ich członków przed ten sąd zapozwany bydź nie może. Mając atoli winne uszanowanie dla każdey władzy sądowey, gotów jest odpowiedzieć na zapytanie prezesa. Na zwykłe ogólne zapytania, tyczące się nazwiska i stanu, odpowiedział: *Jestem Constant, członek Izby deputowanych.* Przyznał się także do obu pism. I wydawcy 4 dzienników odwołali się do niewłaściwości sądu dla siebie. Po długich sporach między obrońcą *Constana* a jeneralnym adwokatem, uznał się sąd za niewłaściwy do wyrokowania; czyli na appelacyą *Constana* zważać należy lub nie, oczekuje rozstrzygnienia w tey mierze przez sąd królewski.

Wyszło tu małe pisemko o blizkich wyborach w którém odmalowany jest stan Francyi: „Nie trzeba zapominać (słowa są autora), iż teraznieyszy *Paryż* jest zawsze starym *Paryżem*, który pod *Duchesnem*, *Petionem* i *Chaumettem*, rozstrzygał los *Francyi*. Teraz bankierowie z ulicy Antin, zajęli mieysce tych mężów. Paryż nie jest miastem francuzkiém. Paryż jest średnim punktem wyrodzenia się obywatelskiego, jest lazaretem moralnie chorych zapalonych rewolucyonistów. Paryż składa się z pomieszanego tłumu ludzi, bez twarzy i charakteru narodowego; składa się po większey części z obcych pokoleń, które i siebie i skarby swoje na jego łonie ukrywają. Naywięksi nowi bogacze znaydujący się w *Paryżu*, są bez wychowania, bez szlachetności, bez czucia. Możnaby sto tysięcy imion wyliczyć, które ciągle zostałyby nieznanemi, gdyby bogactwa ich nie nadawały im prawa do wyborów.“

Paryż, dnia 5 listopada.
(z Korrespondenta Warszawskiego.)

Ponieważ się w Andaluzyi znowu ślady żółtey gorączki okazały, przeto wszelkie listy z Hiszpanii do Francyi wchodzące, będą octem kropione i okadzane.

W parku przy mieście Berry założona będzie szkoła łowiectwa.

Paryż dnia 5 listopada.
(z Gazety Warszawskiey.)

Dziś, jako w dzień swoich imienin, brat Królewski *Monsieur* przyymował powinszowania od rodziny królewskiey, oficerów i gwardyi narodowey.

Hrabia *Decazes* Par Francyi i prezes sądu kassacyynego, powrócił tu i miał wysłuchanie u Monarchy i członków rodziny panującey.

Niedawno policya przeglądała mieszkania w *Chaumont*, *Arc* i *Chateau Velain*. Powodem do tego była następująca okoliczność. Uwięziono w *Paryżu* jednego młodego nauczyciela, a między jego papierami znaleziono bilet, ozdobiony w koło rysunkami pałaszów i innemi wojennemi godłami, na którym w środku dały się czytać te słowa: *Schadzka w troykolorowey sali.* Sądzono, że uwięziono *Carbonara*, badano go i dowiedziano się, iż tenże przed kilku laty należał do towarzystwa w *Chaumont*, gdzie członkowie zapraszani bywali na zabawę przez takie bilety. Przedsięwzięto więc śledztwa i w *Chaumont*, które powyższe zeznanie stwierdziły.

Członkowie zgromadzenia wybierczego w departamencie *Eure*, kupili majętność *Hom* dla Pana *Dupont*, który utracił urząd prezesa sądu w *Rouen*, i nie otrzymał żadney pensyi.

Porucznik artyleryi *Trolé*, który za należenie do towarzystwa 20 osób, nieupoważnionego od rządu, skazany został na trzymiesięczne więzienie. Po uwolnieniu zaproszony został d. 28 z. m. od przyjacioł swoich w *Strazburgu* na obiad, umyślnie dla niego dany.

Dla okazania, ile fanatyzm rewolucyyny może głowy zawrócić, *Dziennik*, *Biała Chorągiew*, doniosł, iż zegarmistrz *Nicole* z *Poitiers*, którego żona jest córką straconego *Saugégo*, przybrał nazwisko swojego teścia. Pan *Nicole Saugé* odpowiedział na to, iż zwyczay brania nazwiska żony, jest powszechny między kupcami, i że dla objaśnienia zmiany nazwiska jego, nie potrzeba było udawać się do fanatyzmu rewolucyynego.

Przybyło do *Marsylii* 10 koni arabskich, przeznaczonych dla konsula tureckiego w *Paryżu*.

Do ministeryum interesów zagranicznych przybył goniec z wiadomością o wyjeździe Pana *Montmorency* z *Werony*. Małżonka jego wyjechała na spotkanie męża do *Chambery*.

Król Jmć utracił w tych czasach wiernych sług i towarzyszów podróży swojey w obcych krajach. Czuje mocno ich stratę; zawsze bowiem umiał rozróżniać ich od tych, którzy się teraz mienią przyjaciółmi jego, a służyli przywłaszczycielowi.

Systemat oddalenia urzędników i przenoszenia ich z jednego mieysca na drugie, coraz bardziey się upowszechnia, i zatrważa niezmiernie sług publicznych. Duchowieństwo nawet nie jest oszczędzone. Officyali: *Feutrier* (który dotąd uważany był za prawą rękę *Fraissinousa*), *Galland* i *Sambucy*, zostali oddaleni, jak słychać, z powodu poróżnienia między wielkim jałmużnikiem Xięciem *Croy*, biskupem strazburskim, a Arcy-biskupem paryzkim *Quelin*.

Kilku bankierów tuteyszych odebrało od swoich korrespondentów doniesienia, które gdyby się stwierdziły, sprawa greków byłaby w bardzo pomyślnym stanie. Słychać, iż grecy mają otrzymać dzielną opiekę.

Podług listów z *Kolmaru*, Pani *Caron* i *Saas* służący *Rogera*, zostali uznanymi za niewinnych, lecz *Jaussanda* i *Forela* odesłano do sądu kryminalnego.

Cabra, dowódca twierdzy *Irati*, i *Pilleman*, dowódca artylleryi tameczney, rodem z *Saxonii*, znaydują się teraz w *Bajonnie*, a jak się zdaje, nie mają już chęci dowodzenia rojalistami.

Jenerał O' Donnel opuścił *Bajonnę* z całym głównym sztabem i udał się do Nawarry dla objęcia, jak słychać, dowództwa nad wszystkiemi rojalistami.

Zbiegowie hiszpańscy są, ile możności, oddalani od granic, posyłają ich w głąb Francyi, obchodząc się z nimi przytém, ile można, nayłagodniey.

Donoszą z *Tuluzy*, iż minister woyny *Rejencyi*, wyjechał znowu do *Urgelu*. Hrabia *Gispert* minister interesów zagranicznych, bawi jeszcze w *Tuluzie* i ma, jak się zdaje, bardzo ważne zlecenie. Jest rodem francuz; lecz od młodości swojey mieszkał w Hiszpanii, a przed rewolucyą był półkownikiem i gubernatorem *Val d' Aran*.

Dziennik literacki *Piorun* umieścił jakąś proroczą gazetę ale dopiero na rok 1842, z przytoczeniem wypadków, jakie mogą zayść po 20 latach w *Paryżu*, między innemi czytamy w tym zmyślonym artykule: Ostatni członkowie lewey strony w Izbie deputowanych umarli nakoniec: strona ta jest zupełnie próżna; że zaś nikt z członków prawey strony tam siedzieć nie chce, przeto postanowiono mieysce losem rozdzielać. Bankier umarł pod strychem na przedmieściu, gdzie w ostatnich czasach utrzymywał się z jałmużny, roztrwoniwszy swóy majątek na knowanie rozruchów rewolucyynych; *Benjamin Constant* był na ostatku oddźwiernym pewnego pałacu, lecz dostał pomieszanie zmysłów; Jenerał *Lafayette* choruje na gorączkę; dziejopis *Dal.*, były członek konwencyi, został zabity na ulicy od piorunu i t. d.

Paryż dnia 7 listopada.

(*z Gazety berlińskiey*)

Na giełdzie rozeszła się pogłoska, że Król Neapolitański w podróży swey do *Werony*, po przybyciu do *Bononii* zachorował i umarł. *Dziennik Rozpraw* dodaje, mamy przyczynę powątpiwania, że takowa pogłoska nie ma żadney zasady. (Naypewnieyszém zdaje się bydź doniesienie Dostrzegacza Austryackiego, że ten Monarcha d. 1 listopada do Werony przybył. *K. L.* 136.)

Listy z *Werony* donoszą, że 25 października wyszło oświadczenie przeciwko Hiszpanii, przez wszystkich ministrów podpisane, które niezwłócznie ma bydź do tamteyszego rządu przesłane.

Portugalski kawaler *Mosquito*, w czasie podróży do *Bajonny*, wychodząc z teatru w *Wittoryi*, został ugodzony trzy razy sztyletem i upadł na ziemię. Zwierzchność natychmiast zabrała jego papiery, które mają bydź wielkiey wagi, oraz wexel do pewnego domu adressowany. Domyśliwają się, że zabity miał zamiar podróży zupełnie antykonstytucyyny.

Z powodu przedsięwziętych środków przeciwko xięgarzom, jeden z nich zbankrutował prawie na 600,000 franków.

HISZPANIJA.

Madryt, dnia 20 października.

(*z Gazety Warszawskiey.*)

Wyjaśniła się teraz przyczyna wypadków, które zaszły w *Madrycie* d. 7 lipca. Ludzie umiarkowani chcieli znaleźć środek między zapalonymi stronnikami, wprowadzając konstytucyą podobną do angielskiey, wyższą i niższą izbę i t. d. Sprzyjali temu systematowi ministrowie *Martinez de la Rosa* i jenerał *Morillo*, i stanęła umowa, aby gwardya przyłożyła się bez rozlewu krwi do uskutecznienia tey rewolucyi. Ministrowie zebrali się tego dnia w zamku królewskim, aby obrady nie doznały zwłoki; ledwo atoli rozeszła się w zamku wiadomość o nadciąganiu gwardyi, natychmiast kilka osob, między któremi ma być Xiąże *Infantado*, Xiąże *Castro Torrenos*, i brygadyer *Heron*, postanowiło korzystać z obecney chwili, i dawny systemat zupełnie przywrócić. Uwięziono ministrów w zamku. Dowiedziawszy się o tém *Morillo* postrzegł zdradę. Gwardya nie odebrała dalszego rozkazu i stała w pojedyńczych oddziałach. *Morillo* sprowadził milicyą, uderzył na gwardyą, i wiadomy jest dalszy wypadek. Ster rządu objęli naygorliwsi stronnicy konstytucyi, tak dalece, iż nawet *Morillo* nie mógł na urzędzie pozostać.

Od granic hiszpańskich, dnia 28 października.

(*z Gazety berlińskiey*)

Dziennik urgelski zawiera następujący biuletyn: *Quesada* znaydował się dnia 26 pod *Lucumberi* na drodze z Pampeluny do Tuluzy; zrobił rozpoznanie aż do *Goizueta*, i zdawało się, że chciał opanować wąwoz *Oyarsunski*, na dwie godziny drogi od Pampeluny odległy. *Zawala* krążył w okolicy *Azpelia*, i wzdłuż brzegów Kantabrii wszystkich zdolnych do broni, zabrał. Podług zaś powieści podróżnych, *Zarco di Valle* z drugiey strony był niedaleko na czele 2000 ludzi pieszych i 300 jazdy, gdy w tymże czasie jenerał *Espinosa* i półkownik *Jaregui* wszystkie ruchome kolumny w jedno mieysce ściągnęli, i zdaje się, że chcą *Quesadę* do bitwy zmusić, co wszakże wkrótce nastąpić może.

Regencya urgelska jenerałowi *Quesada* zdała rząd nad 3ma prowincyami (Biscai?). Mówią, że *Bilbao* i *Tolosa* już chorągiew wiary wywiesiły, jednakże zdaje się, że pogłoska ta jest zawczesną.

Gazeta *Memorial Béarnais* utrzymuje, że woysko wiary znowu zajęło mieysce pod *Irati*.

Podług ostatnich doniesień z *Urgelu* szturm *Castelfolitu*, na tém się kończy, że jenerał *Torrios*, przedsięwziął rozpoznawanie i w tymże czasie przez pęknienie granaty ranionym został. Jenerał *Eroles* sam liczy straty, którą jenerał *Mina* od jego przybycia do *Cervery* w ludziach poniosł, nie więcey nad 600 ludzi.

Rojaliści postanowili, ażeby poważano żołnierzy i chłopów; lecz jeśliby konstytucyoniści nie przestawali poswięcać rojalistów; wtedy poymani oficerowie mają bydź przed Pampelunę przyprowadzeni, i tam w obliczu ludu powieszeni.

Małżonka i familija jenerała C. O'Donnell, gdy u nich nic podeyrzanego nie znaleziono, przybyły na powrót w dobrem zdrowiu do *Valadolid*, skąd do Francyi wyjechały.

Madryt dnia 26 października.

(*z Gazety berlińskiey.*)

Król Jmć ze swoim dworem zwyczayne przechadzki odbywa. Madryt cieszy się nayw iększą spokoynością.

Sprawa dawnieyszych żołnierzy odbywa się z nayw iększą ścisłością i dokładnością i do wielu odkryć staje się powodem, przez co nayznakomitsze osoby i domy mogą bydź narażone.

Kiedy jenerał *Morillo* w nocy z 18 pod Zarza był przytrzymany, nie miał przy sobie żadnych bagażów, a bardzo znużone konie i tylko jednego służącego. Wydano rozkaz, aby tu był przyprowadzony pod mocną strażą. Słychać, że odjeżdżaiąc zostawił list do ministra spraw wewnętrznych, w którym wyraża, iż powody zniewalają go do opuszczenia oyczyzny, oraz przyrzeka, iż jak tylko na mieyscu bezpieczeństwa stanie, natychmiast nadeszle usprawiedliwienie się z zarzutów, mu czynionych.

W *Cuenca* nowey Kastylii niespokoyność się okazała, ale wkrótce przytłumioną została.

Podług doniesień z *Barcelony*, *Mina* otrzymał już artyleryą. Woysko jego składa się ze 20,000; podzielone jest na 4 dywizye: dowodzi niemi *Rotten* i *Jauregui*, zaymuje liniją od *Leridy* do *Cardony*, a w tyle ma *Barcelonę*. Rojaliści trzymają jeszcze ciągle *Castel-Folito*, o które od początku października walczą.

Nie potwierdza się pogłoska, że zawarty został traktat z Portugaliją.

Na otwarciu politycznego klubu liczono 800 obecnych osób. Nowy polityczny naczelnik Palarca posiedzenie otworzył. Po nim mówili, *Romero*, *Alpuante*, *Megija*, *Morales*, i nowy mówca, którego imie jeszcze nieznajome, *Maoron*, *Gorostiza*, i wykładali cel zgromadzenia się, mianowicie: dawać baczność na postępowanie rządu, zapalać się ogniem miłości oyczyzny, i utworzyć punkt połączenia się dla wszystkich przyjacioł konstytucyi.

Multany i Wołoszczyzna.

Bukarest dnia 16 października.
(z Korrespondenta Warszawskiego)

Nowy Xiąże Wołoszczyzny Grzegorz *Ghika* rozpoczął już swoje rządy, które czynią nadzieję naypomyślnieyszey przyszłości. Zaraz po przybyciu swojém z całą usilnością zajął się uśmierzeniem nieładu, który od tak dawnego czasu w kraju panował. Głównieyszém nadużyciem i źródłem klęsk wielu była przedayność urzędów; aby temu i innym licznym nadużyciom i zdzierstwom, choć tymczasowie tamę położyć, wydał Xiąże niedawno rozkaz do Dywanu Wołoszczyzny, w którym wzywa go do potwierdzenia i wykonania środkow na powściągnienie bezrządu przez niego wskazanych. Skutek uwieńczył chwalebne zamiary Hospodara, a w d. 18 września ogłoszono tak nazwaną *Anaforę*, która odtąd stanowić będzie prawo zasadnicze Wołoszczyzny.

Jassy dnia 21 października.

Podług doniesień z *Fokszanu*, *Kutszuk Achmet Aga*, dowodzący oddziałem w Jassach pozostałym, przechodził przez wspomnione miasto z woyskiem swojem dnia 14 b. m. i przez *Gradeszli* i *Kalarasz* do *Sylistryi* pociągnął, a tak Multany już od woysk tureckich zupełnie są wolne, i tylko 1000 wybranych reszli (milicyi) pozostało tam pod dowództwem Ejup Agi, których wysłano do różnych okręgów, aby przestrzegali porządku i bezpieczeństwa publicznego.

Dnia 20 odbył się uroczysty wjazd Xięcia *Samdul Sturdza* i installacya publiczna na wojewodę multańskiego, podług dawnych zwyczajów. Około godziny 6tey zrana udał się Xiąże incognito do Fomosa, klasztoru o czwierć mili za miastem leżącego, gdzie na niego oczekiwał dwór, urzędnicy dworscy i władze rozmaite. Wdziawszy *Kukę* i *Kapanicę* (czapkę i suknią *honorową*) wsiadł na konia i z całym orszakiem udał się do przeznaczonego na poświęcenie nowego rządcy kościoła śgo Mikołaja: skąd po odbytym obrzędzie, w tymże sposobie do pałacu Xiążęcego pojechał. W wielkiey sali audyencyonalney, zasiadł na tronie Xiążęcym, otoczony od urzędników dworu i Bojarów, poczem odczytano firman Sultana w tureckim i krajowym języku, a przytomni pocałowaniem ręki nowemu Xiążęciu hołd uszanowania złożyli. Zakończył o obchód ten, rozdanie znakomitszym urzędnikom futer honorowych i kaftanów.

Niemcy.

Od brzegów Menu, dnia 29 października.
(z Gazety Warszawskiey.)

Dnia 21 b. m. nadeszła do *Frankfortu* przez sztafetę wiadomość z *Wiednia*, iż Hrabia *Buol-Schauenstein*, dotychczasowie przewodniczący poseł austryacki na seymie związku niemieckiego, już nie powróci, a następcą jego został mianowany Baron *Münch*, który dawniey przewodniczył kommisyi odbywającey w *Dreznie* układy, względem spławu na *Elbie*. Zdaje się, iż inni także posłowie związku niemieckiego będą zmienieni. Seym rozpocznie znowu obrady swoje na początku grudnia.

Niedostatek pieniędzy trwa ciągle w *Frankforcie*. Słychać, iż Baron *Rotschild* wyjechał do *Kassel*, dla otrzymania gotowych pieniędzy od Elektora.

W *Hannowerze* ogłoszono edykt królewski względem przyszłey administracyi kraju. Ministeryum stanu, pod przewodnictwem naystarszego wiekiem członka, ma się trudnić całym rządem pod odpowiedzialnością, z wyłączeniem samych tylko interesów woyskowych. Na mieyscu dotychczasowey Izby, będzie 6 urzędów ziemiańskich, jako to: w *Hannowerze*, *Hildesheim*, *Lüneburgu*, *Stade*, *Osnabrück* i *Aurich*. Każdy taki urząd składa się z prezesa i 3ch radców. Dla utrzymania publicznego bezpieczeństwa i dobrey policyi w królestwie hannowerskiém, korpus dragonii powiększono do 300 ludzi.

W kantonie szwaycarskim w *Appenzel*, zebrało się towarzystwo na wsparcie greków, i Xiędza *Frey*, w *Schönengrand*, prezesem swoim obrało. W odezwie do wolnych ziomków zachęca, aby dawali składki dla uciśnionych greków. Podobneż towarzystwo zawiązało się w mieście *St. Galles*. Przez zachodnią Szwaycaryą codzień prawie ciągną małe oddziały niemców, którzy dawniey służyli w woysku, a chcą popłynąć z *Marsylii* do Grecyi. Tymczasem listy prywatne, według powieści podróżnych, donoszą, iż zgromadzonym do *Marsylii* przyjaciołom greckim nie pozwolono udać się do Morei, a nawet kazano powrócić do oyczyzny.

(z Korr. Warsz.) P. *Cotta* z *Cottendorf*, uczynił zapis 1000 zł. w troistym celu, mianowicie: aby za to młodzieży w trzech jego wioskach co rok uroczystość szkolną wyprawiano, o ubogich i chorych miano staranie, wiernych służących nagradzano.

Tego roku, pisze gazeta szwaycarska, mieliśmy podwóyne lato, jak kraje zwrótnikowe. Pewny poblizki wieśniak dokazał tego; iż zebrał dwa razy, to jest: przed *ś. Jakóbem* jęczmień rychlik, w marcu zasiany, 10 zaś października tatarkę czy grykę, zasianą pod koniec czerwca.

W ogrodzie botanicznym w *Tubindze*, jedna dynia tak wielka urosła, iż gdy doyrzała, ważyła $107\frac{1}{2}$ funtow, a obwodu miała $6\frac{1}{4}$ stop.

Od brzegów Menu dnia 2 listopada.
(z Korrespondenta Warszawskiego.)

W Bawaryi zaszły wielkie odmiany w wydziale naukowym; prawie wszystkie szkoły katolickie dostały inszych professorów.

Winobranie tegoroczne w wielu okolicach nadreńskich nie było tak obfite, jak się spodziewano.

Dla ułatwienia związków pomiędzy *Norymbergą*, *Ratysboną* i *Pragą*, kazał Król bawarski zrobić drogę przez las czeski.

W *Heidelbergu* wydano rozkaz, aby nikt bez zezwolenia zwierzchności nie ważył się brać dzieci na wykarmienie lub wychowanie, pod karą więzienia lub zapłacenia 10 talarów, a to z tego powodu, że wielu podeymujących się podobnego zatrudnienia, nie czyniąc swoim obowiązkom zadosyć, są sprawcami nieszczęścia wielu niewinnych ofiar.

(z Gaz. Warsz.) Izraelici w *Moguncyi*, po śmierci rabina swego *Dawida Scheuer*, zaprowadzili nowe nabożeństwo z pieśniami niemieckiemi.

Gazeta freyburska donosi, iż we Francyi niewolno nikomu udawać się do Grecyi; iż każdy podróżny, przybywający w tym celu do Francyi, bywa odsyłany do granicy, i że stronnicy greków, znaydujący się w *Marsylii*, wrócą niezwłócznie do Niemiec. Przeciwnie list z Szwaycaryi wyraża, iż od kilku tygodni coraz więcey cudzoziemców udaje się przez Szwaycaryą do Francyi i Włoch. Kantony szwaycarskie nie tylko nie czynią im naymnieyszey przeszkody, ale nawet ile możności ułatwiają. Biega wprawdzie pogłoska, iż cudzoziemcy, chcący się udawać do *Marsylii*, bywają napowrót odsyłani do granicy francuzkiey; lecz wieść ta jest mylną. Dotąd nie odesłano nikogo, kto miał przyzwoity pasport.

Wolno drukować F. N. Golański Czł. Kom Cenz. — w Wilnie w Drukarni Redakcyi.

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 137.

Wilno dnia 15 Listopada Roku 1822 v. s.

Licytacya.

1. Od Wileńskiey składowey Tamożni ogłasza się, iż w niey we 3ch terminach a mianowicie: 1go dnia 17, drugiego 20, a trzeciego ostatecznego 22 teraźnieyszego miesiąca listopada będą się przedawać z publicznego targu skonfiskowane 94 flaszeczek wódki pachnącey. 1822 roku 9bra 14 dnia. Zarządzający Fon Smitten.

Za Sekretarza Multiański.

Ogłoszenie.

1. *Magistrat miasta Guberńskiego Grodna, mając się za spełnieniem Naywyższego Rozkazu, wyszłego co do zaprowadzenia po miastach porządku w utrzymaniu domow gościnnych, restauracyow, kawiarniow, traktyerow, garkuchniow, gdy znalazł, że skutkiem uczynionego ogłoszenia dnia 4 julii idącego roku w naznaczonych terminach tak do licytacyi traktyerów, jako też wzięcia przepisanych świadectw na utrzymywanie tychże domow gościnnych, restauracyow, kawiarnіów i garkuchniów czyli charczewień, nikt nie jawił się, a tym samym, że dotąd jeszcze tenże Magistrat nie mógł zrobić należnego rozporządzenia w zaprowadzeniu tego porządku, jaki z nastąpieniem 1823 roku brać swą exekucyą już powinien; zatym naznaczywszy jeszcze trzy termina w dniach 15, 18 i 20, miesiąca 9bra roku idącego tak do licytacyi traktyerów, jako też i wzięcia świadectw na utrzymywanie w mieście Grodnie wykazanych zaprowadzeń, wzywa życzących, iżby w tymże Magistracie wedle przepisanego porządku jawili się, do czego mocą § 15 dopuszczają się kupcy wszystkich trzech gild, mieszczanie i włościanie mający świadectwo na prawo handlu, a wedle § 20 atestaty o dobrey konduicie, i niezadłużeniu się, tudzież wedle § 39 że każden przystępujący do licytacyi złożyć ma kaucyą opierającą się na domach murowanych lub majątkach ziemnych, upoważnioną świadectwami Sądu Głównego 2 Departamentu, może też bydź przynoszoną w bankowych biletach i gotowych pieniądzach. Te więc podając ogłoszenie do powszechney wiadomości, wzywa życzących utrzymywać te zaprowadzenia, aby z wszelką gotowością i wedle przepisanego porządku jawili się do Magistratu Grodzieńskiego w czasie zamierzonym, jak równie zawiadamia, iż każden chcący bydź poinformowanym o wszystkich szczegułach tych zaprowadzeń, każdego czasu i dnia za udaniem się do Kancellaryi tegoż Magistratu, może w każdym przedmiocie bydź poinformowanym i mieć objawione sobie te prawidła. Dat 1822 roku mca 8bra dnia. Prezyd. K. Kreibych. Burmistz Charin. Radny M. G. Jan Renzberg. A. Zyszkiewicz Pisarz.*

Zgodność z oryginałem poświadczam Jan Krupowicz Kollegialny Sekretarz, Expedytor Rządu Gubern. Lit. Grodz.

Pozew.

1. *Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Samowładnącego Całą Rossyą etc. etc. etc.*

Ur. JXiędzu Pawłowi Ważyńskiemu lub jego sukcessorom pozew przed Sąd Ziem. Ptu Wileńskiego na roki 8browe, z powództwa Ur. Kazimierza Niemiry odstawnego Por. woysk Rossyyskich obżał. pozywa o to: gdy w procederze za Remissą Sądu Głów. Departamentu 2go w Sądzie Ziem. Wileńskim, między żałcym w stopniu swey matki Barbary Niemirowey a Ur. Sędzią Ziem. Wiley. Franciszkiem Aramowiczem i dalszemi osobami, jako fundusz X. Ważyńskiego utrzymującemi, rozpoczętym, wywiązała się potrzeba adcytacyi X. Ważyńskiego, i ta, przez dekret dyllucyyny w roku teraźnieyszym 1822 mca 9bra 6 dnia zapadły, uznaną została, uzupełniając zatém żał wyrok, pozywa urodzonego X. Ważyńskiego lub jego sukcessorow do assystencyi procederowi w Sądzie Ziem. Wileń. rozpoczętemu, do zasądzenia summy zł. pol. 3,000 cum alteroanto, skutkiem dekretu Ziem. Wileńskiego pod rokiem 1793 listopada dnia 6 otrzymanego, do wskazania satysfakcyi z summy u obżał. Aramowicza będącey, do zwrótu expensów prawnych. S. M. Z.

Roku 1822 mca 9bra 11 dnia, Woźny świadczę iż kopiję takowego pozwu z oryginałem zgodną w sprawie Ur. Kazimierza Niemiry odstaw. Porucz. woysk Ross. po Ur. Xiędza Pawła Ważyńskiego lub jego sukcessorow, jako niewiadomych z zamieszkania do drzwi sądowych przybiłem i o terminie stawania przed Sądem Ziem. Wileńskim zawiadomiłem, oraz do gazety Kur. Lit. zamieściłem. Woźny Sądu Ziemskiego Ptu W. Antoni Siewruk.

Roku 1822 mca listopada 11 dnia, przed aktami Ziem. powiatu Wileń. stawając obecnie Woźny wyż wyrażony takową rellacyą zeznał. Przyjąłem Jan Zienkowicz Wileń. Ziem. Regent.

Takowy pozew Redakcya może umieścić do gazety Kur. Litew. poświadczam Michał Sawicki Prezyd. Ziem. Ptu Wileń.

---

1 *Wedle Ukazu Jego Imperatorskiey Mości Samowładnącego całą Rossyą etc. etc. etc.*

Do Sądu Gł. Lit. Wileń. Depart. 2go Ur. Elżbieta z Koczorskich i Rautensztrauchowa nadworna Sowietnikowa teraz Hryncewiczowa z dokładem męża swojego Ludwika Hryncewicza Sędz. Gran. Rosień. Ptu, Henryk Rautensztrauch syn w assystencyi opiekunów Józefa Rautensztraucha jenerała woysk pols. rodzonego stryja, Józefa Billewicza b. Podkom., Rocha Przeciszewskiego b. Prezydenta, Michała Zaleskiego b. Podkom. Ptu Rosień. i Stefana Olendzkiego Starosty, przy odwołaniu się do oświadczenia 25 kwietnia 1821 w Sądzie Gł. Wileń. zapisanego, wynaszanych pozwów i przez gazety St. Petersburską, Warszawską i Kuryera Lit. publikowanych, i innych oraz dalszych dowodow, przy oddaniu wszelkiego, po zeszłym Nadwornym Sowietniku Janie Rautensztrauchu pozostałego ruchomego i leżącego majątku, a mianowicie Ormianiszek w Pcie Rosień. położonego i schedy z Exdywizyi Strzednickiey Hrabiego Tyszkiewicza w Gubernii Mińskiey Ptcie Dziśnieńskim w Błosnikach, pozywają UUr, Hyacynta Zebrowskiego porucz. woysk pol., Stanisława Jakuba Wołyńskiego Sekretarza kollegijalnego, Xiężnę Maryą Kastryat b. Gierardową półkow. woysk. pol. z dokładem opieki, Ignacego Polencza Sowietnika, Antoniego Woyny, Rafała Norwiłły, Kajetana Doboszyńskiego Star. Dzisn., Antoniego Gastla b. kupca i Józefa Zdańkiewicza Adwokata Magistratu Wileń., Symeona oyca Tytularnego Sowietnika, Waleryana syna Siemienienków, Izaaka Judelowicza Adelsona kupca 1 giełdy oraz dalszych wszystkich z jakiegokolwiek bądź zrzódła kredytorów, pretensorów i debitorów w zamiarze uczynienia z pierwszemi ostateczney oblikwidacyi, a z ostatniemi rekognicyi i ze wszystkiemi wzajemney satysfakcyi z racyi położenia funduszu w różnych Guberniach i Powiatach, oraz przewiedzionych konwikcyów, jeden Sąd naznaczyć do Depart 2go Guber. Mińskiey o wyznaczenie ztamtąd członka, względnie schedy Błosnickiey uczynić kommunikacyą, odbycie tey exdywizyi Ziemskiemu Powiatowemu Sądowi, w którym Ormianiszki leżą, lub innemu obojętnemu polecić, aby Sąd ten nie zjeżdżając ad fundum jako funduszu na długi ubogiego, funduszu Mi-

noritów, dla nieobciąłania za tem ich dali; co zjazdy liczne ad fundum czynić muszą, choćby w godzinach poobiednich, taxę tę, i exdywizyą z przydanym do tego Sądu Członkiem Gubernii Mińskiey uskutecznił, a wysyłał ad fundum dla zrobienia inwentarza i opisania stanu majątków, aby do tego Sądu mogli bydź powołani wszyscy co winni do massy, jako to W. Gierardawa teraz Xiężna Kastryot, i w tey mierze, aby poszły obowiązujące ją kommunikacye i inni do massy dłużni, aby wszelkie rozpoczęte, lub już zostałe konwikcye w skutkach swoich zatrzymane były, a Sąd naznaczony, wszystko jak active tak passive rozebrał, tradycye do finalney rozprawy zasuspendował, administracyą majątków osobie mającey dostateczny do odpowiedzi fundusz polecił, przebory procentów na kim się okażą do massy powrócił, awizacyą i pozwy edyktalne w gazetach dopełnił, amissyą wieczną na niestawających kredytorach i debitorach zapisał, na ostatnich pokazane należnoście zasądził, komportacyą, inkwizycyą i inne akta uzupełnił, peny, straty, szkody, winy, nieużytki zdecydował, nic nierozsądzonego między wszystkiemi stronami nie zostawił, a po ogłoszeniu powtórnego terminu bez żadnych zwłok i odkładów ostatecznie rozsądził, o zwrót wydatków prawnych S. M. Z.

1822 listopada 11 dnia, Woźny świadczę iż kopie tego pozwu z oryginałem zgodnych 1) Ur. Antoniemu Gastlowi i Józefowi Zdankiewiczowi Adw. Magistr. Wileń. 2) Ur. Stanisławowi Jakóbowi Wołyńskiemu Sekr. Kol. 3) Hyacyntowi Zebrowskiemu Porucz. oczewisto w ręce w mieście Wilnie, a po Ur. Xiężnę Kastryat, Doboszyńskiego, Norwiłły, Izaaka Adelsona i dalszych kredytorow, pretensorow i debitorów z powództwa UUr. Elżbiety primo Rautensztrauchowey Nadwor. Sowiet. a teraz Hryncewiczowey z dokładem męża Ludwika Hryncewicza Sędziego Gran. Rosień., Henryka Rautensatraucha w assystencyi opiekunow, Józefa Rautenstraucha Generała woysk pol.. Józefa Billewicza b. Podkomorzego Rossień., Rocha Przeciszewskiego b. Prezydenta, Michała Zaleskiego b. Podkom. Ptu Rossień., i Stefana Olendzkiego Starosty do Redakcyi dla trzykrotnego ogłoszenia w gazecie Kur. Lit. podałem i o rozprawie przed Sądem Głów. Wileń. 2go Departamentu zawiadomiłem. Tomasz Czerwkowski Woźny Sądu Grodz. ptu Wileńskiego.

Roku 1822 mca listopada 11 dnia, przed aktami Ziem. Ptu Wileń. stawając osobiście Woźny wyż wyrażony, takową rellacyą pozewną zeznał. Przyjąłem Jan Zienkowicz Wileński Ziem. Regent.

Wolno drukować. Józef Jeleński Assesor Sądu Głów. Departamentu 2go.

---

1. Za przewodnictwem obwieszczenia przez strony w roku idącym 1822 8bra 10 dnia wydanego, i przed aktami Ziemskiemi Ptu Rosieńskiego dnia 12 eorundem zeznanego, w przedmiocie kontynuowania sprawy konkursowey w massie JW. Marszałka Micewicza, z jego wierzycielami, Sąd Taxatorsko Exdywizorski w majątku Goryszach w Pcie Rosieńskim, juryzdykcyą swoją w dniu 6 9bra otworzywszy, postępowanie stronom zalecił; o czem iżby wszyscy do massy JW. Micewicza mający swoje stosunki, zawiadomieni zostali, po trzykroć w Gazecie Kuryera Litewskiego awizować postanowił, z ostrzeżeniem, że Sąd ninieyszy po ukończeniu jeszcze pozostałych z niektóremi stronami aktów, w nayprędszym czasie sprawę całkowitą w namowę wziąć zamierza, a ze skutkow remissy Sądu Głównego Wileńskiego 2go Departamentu amissyą dla stron niestawających ogłosić będzie w obowiązku. Franciszek Kleczkowski Sędzia Ziemski Ptu Troc. Exdyw. Ziemski Ptu Wileń. Pisarz i Exdywizor Józef Olszański. Jan Brodowski Sędzia Grodzki Brasł. Exdywizor.

PROSPEKT.

2. *Strategija czyli wojownictwo teraźnieyszych. Z niemieckiego Arcy-xiecia Austryi Karola. Tomow 3, z 12 mappami i planami.* Sztuka wojenna, równie jak i inne sztuki, przez ciągle przechodziła stopnie: z razu tylko wśród woyny wprawiano się do woyny; poźniey i wśród pokoju uczyć się rzeczy wojenney zaczęto. Chwała mężom, których geniusz lub doświadczenie doskonaląc sztukę wojowania, łagodził ją stopniami w samey jey srogości. Wypadki woyny, powiedział jeden z znakomitych wojowników, im pewnieyszemu ulegać będą mogły wyrachowaniu, tém mniey stawać się będą strasznemi, a woyna sama tém mniey ponętną. Dzieło jedne z naypięknieyszych w tym zamiarze, ważne celem i przedmiotem, znakomite gruntownością i bezstronnością, dla każdego zaymujące a woyskowemu nader potrzebne; dzieło, którego tłumaczenie na wszystkie prawie europeyskie języki niezaprzeczone jemu stanowi pierwszeństwo, przelane na język oyczysty, nie może, zdaje się bydź obojętnie przyjęte w naszym kraju. Tłumacz pomnożył jego korzyść wyjątkami z pisma PP. Büllów, Wagnera, Lloyd, Jomini, etc. i często przydał własne uwagi. Woyskowi Polscy! dla których szczególniey to dzieło jest przeznaczone, potrzebaż was zachęcać do jego przyjęcia. Nauka obrotów szczególnych jest tylko szkołą początkową: obszernieysze pole doskonalenia się otwarte jest w woyskowym zawodzie. Nauka woyny nie jest rzeczą pamięci; jest to uporządkowane, wytrawne i skończone ukształcenie ducha z względu na użycie siły państwa. Mnóztwo przymiotów i znajomości kształcą prawego wojownika, wielu z was już nabyło chwały, a któryż nie pragnie nabydź podczas woyny? Oby ta praca jednego z waszych towarzyszów broni, stawiając przed wami wielkie i uczące obrazy; zdołała wesprzeć choć w czémkolwiek kiedyś nayślachetnieysze usiłowania wasze. Wydanie tego dzieła naystarannieysze, mappy i plany nayczyściey i naydokładniey ryte w Monachium, nie mogły się obeyść bez znacznych kosztów: dla pewności ich zakrycia ogłasza się prenumerata; PP. Prenumeranci życząc sobie mieć to dzieło, zgłoszą się do księgarni Glücksberga przy ulicy miodowey. Cena prenumeraty zł. 60 z góry. Za okazaniem biletu po ukończonym druku, odebrane będą exemplarze. Maciey Rybiński, Podpułkownik Strzelców pieszych W. X. Mikołaja Nr. 1.

Na to dzieło można prenumerować w Wilnie w Redakcyi Gazety Kuryera Litewskiego.

W Xięgarni Moryca przedaje się: Lekcyyna xiążka Rossyyskiey Literatury, czyli, mieysce wybrane z dzieł rossyyskich i z tłumaczeń wierszem i prozą, z przydaniem krótkich prawideł Retoryki i Poetyki, oraz Historyi Literatury Słowiańskiey, ułożona przez Mikołaja Grecza, wydawcy St. Petersburskiego Dziennika Syn Oyczyzny, we 4ch tomach 8vo St. Peterburg w drukarni autora 1819 do 22. Dzieło to wybra-

ne zostało przez Profesora Łoboykę dla dawania w Uniwersytecie lekcyi Rossyyskiey Literatury. W niedostatku xiąg rossyyskich, xięga ta może zastąpić mieysce biblioteczki, jako zawierająca wiadomość o wszystkich znajomszych dziełach z mieyscami z nich wybranemi. Cena czterech tomow 25 rubli assygnacyynych.

Exdywizya.

2 Sąd Taxatorsko Exdywizorski w Majętności Zagach Sądzący się od dnia 28 7bra w ma'nowie znaydując się, gdy już do ogłoszenia wyroku zbliża się, i dzieło swoje kontynuje, przeto interessowanych do niniey szego konkursu zawiadamia, iż na dniu ośmnastym 9bra dekret promulgować będzie, i w tym celu ogłoszenie do Kuryera Litewskiego podać postanawia. Dat 1822 9bra 8 dnia. Rafał Stegwił Prezyd. w Exdyw. Karol Romanowicz Sędzia Grodz. Ptu Wileń. Adam Piotrowicz Sędzia Ziemski Ptu Brasław. Exdywizor.

2. Sąd Taxatorsko-Exdywizorski dla usatysfakcyonowania wierzycieli W. Ignacego Czyża byłego Sędziego Ziem. Oszmiań., w terminie z odkładu dnia 14 mca lipca idącego 1822 roku uczynionego, to jest: na dniu 16 października tegoż roku do majętności Stymoń w powiecie Oszmiań. leżącey, zjechawszy, przez rezolucyą na dniu 18 tegoż mca, z przyczyn w oney wyrażonych, czynność swoję do dnia 20 listopada teraźnieyszego roku odłożył, i na tym terminie do wspomnionego majątku Stymoń przybywszy, natychmiast do słuchania sprawy, a następnie do oczewistego rozsądzenia oney, niezważając na niczyją niestanność, przystąpić postanowił, na którym, aby wszyscy wierzyciele W. Ignacego Czyża, pod utratą ich należności, podług ustaw krajowych zapisać się mającą, stawali, jeszcze raz, i już ostatecznie, przez gazetę Kuryera Litewskiego interessowanych w ninieyszym konkursie uwiadomić zadeterminował, i uwiadamia. Dat 1822 roku października 20 dnia. Franciszek Paszkiewicz Sędzia Ziem. Ptu Oszmiańskiego Exdyw. Jan Szczepanowski Pisarz Ziem. Ptu Oszm. Exdyw. Alfons Wituński Grodz. Oszmiań. Prezes Exdywizor.

Wezwanie sukcessorow.

2. Miasto powiatowe Oszmiana w Gubernii Litewsko-Wileńskiey. W powiecie oszmiańskim w miasteczku Zupranach Pleban tameczny X. Walenty Brzozowski, roku 1822 września 7 dnia ukończył życie; a gdy zeszły Xiądz Brzozowski w formularnym swoim opisie pokazywał siebie bydź urodzonym w Mało-Polsce, w powiecie Radomskim, z oyca Józefa Brzozowskiego, zawiadamiają się przeto sukcessorowie ś. p. X. Walentego Brzozowskiego, aby dla wzięcia pozostałości po onym, do niżey podpisanego w mieście powiatowym Oszmianie mieszkającego, z prawnemi dowodami, do osiągnienia sukcessyi posłużyć mogącemi, przybyli, na co zakłada się czas do dnia 23 kwietnia następującego 1823 roku, do którego terminu jeśli sukcessorowie legalni nie okażą się względem pozostałego majątku, wyrażonego ś. p. X. Brzozowskiego, że prawne nastąpi postanowienie, ostrzegam. Dat 1822 roku listopada 8 dnia. Xiądz Jan Leńczewski Strzemień Dziekan Dekanatu Oszmiańskiego.

2. Skradziona została charcica z psiarni JW. Hr. Marszałka Karpia w majątku Gurach pod Wilnem, szerści czarney, wszystkie cztery nogi po kolana białe, z strzałką białą na łbie, i mordą białą, sam koniec ogona biały, z kosmatemi udami, rosy angielskiey, nazwana Moyka. Ktoby więc podobną sukę dostrzegł uprasza właściciel, aby ją odebrał, lub dał znać, u kogo takowa się znayduje, a w nagrodę po odebraniu suki, otrzyma rubli srebrnych sześć, w domie JW. Paca przy ulicy Zamkowey. Sekretarz JW. Marszałka W. Szclewski.

Poprawa omyłki.

W dodatkach do Kuryera Litewskiego, osobno drukowanych, i przyłączonych do N. 116go, 121go i 128go, a zawierających same tylko Plan Loteryi na dobra Worotyniec i Doniesienie o teyże Loteryi, na ostatniey kolumnie, w wierszu dziewiętnastym, zamiast: *jako poprzedzający bierze*, czytać należy: *bierze, jako poprzedzający* i t. d.

Przypozew.

3 Wedle Ukazu Jego Imperatorskiey Mości Samowładnącego całą Rossyą etc. etc. etc.

Przypozew Edyktalny przed Sąd Burmistrz. Radz. Wileń. prawem Gościnnym sądzić się mający z powództwa Sołdatki Barbary wprzód Korsonowey a dopiero Łazowskiey i jey nieletniego syna Jana Korsonowa w assystencyi Opieki czyniących, ze skutku Ukazu Rządu Gubern. Wilen. roku 1820 marca 5 dnia, za Nrem 3583, i dekretu roku 1822 julii 21 w Magistracie Wileń. zapadłego, awitacyą i edyktalną cytacyą po kredytorow i różnego tytułu debitorow zmarłego w Wilnie kupca Jermiły Sawielewicza Konowałowa, oraz jego sukcessorow uznawającego, w referencyi do poprzedniczych edyktalnych pozwow ex agnito errore wynosi się, po Star. Sauela Hirszowicza i Kaufmana Szmuyłonicza z roku 1803 lipca 21 za assygnatą o zł 7750, z r. 1802 marca 9 Sofron Iwanow Korolkow o r. as. 240. Kupiec Iwan Faleciew z Kaługi za wexlami z roku 1793 aug. 26 i junii 10 o ass. 9579 k. 49, Siemion Siemionow Szukajew i jego kupiec Sahafonow Nikiforow z Toropecka z r. 1795 xbra 23 za wexlem o r. as. 1186, z r. 1799 7br. 17 za wexlem kupiec Toropecki Jan Fiedorof Munin v. Muhin o r. s. 450, z r. 1803 maja 29 i 30 Charasim Czetwierykow i Jan Alexiejewicz Zabielew, o r. as 7567 i sreb. 100, z julii 21 tenże Czetwierykow i Piotr Altuchyn o r. as. 3260, z xbr. 30 tenże i Wiereyski Kupiec Siemion Dymitry Altuchyn o r. s. 710, z r. 1803 8bra r. 5, kupiec Bielewski v. Ahiewski Michał Siehiejew Syniszczy o r. s. 75, Józef Jakubowski, Franciszek Poznański Głowa Miasta Wilna, Sipkowie, Janczewska, Łukomska z opieką, Słepikowscy i ich opiekunowie, oraz dalsi sukcessorowie i exekutorowie testamentu zmarłego kupca Wileń. Franciszka Jakubowskiego, o zapłacenie za 180 pudow żelazney blachy r. s. 1200, ze wszystkiemi zaś obżałmi o zasądzenie na rzecz massy Konowałowa powyższych summ z procentami i expensami prawnemi na wszelkich obżał. funduszach, a w niewystarczeniu tych o skutki Ar. 98 z Roz. 4, a to chociażby i pod niestanność obż. przy zapisaniu amissyi na obżał. sukcessorach i exekutorach kupca Jakubowskiego, o komportacyą pod przysięgą blachy, oraz co czasu sprawy proszonym będzie. S. M. Z.

1822 9br. 9 dnia woźny świadczę, iż takowego pozwu kopią jednę do drzwi Ratusza Wileń. przybiłem, drugą, dla umieszczenia do Kuryera Lit. potrzykroć oddałem i również dla umieszcze-

nia do gazety Moskiewskiey, oraz rozprawę gości :- nym porządkiem w Mag. Wileń. ogłosiłem.

Tadeusz Olechnowicz woźny Ptu Wileńskiego.

1822 9bra 9 dnia wolno umieścić do Kuryera Litewskiego. Józef Krzyżanowski P. B. M. W.

List gończy.

2 Z dnia 7 na 8 o godzinie 7ey wieczorem JW. Czechowiczowey Chor. Ptu Zawileyskiego poddani pod majętnością Święciankami w powiecie Zawileyskim będącą, skoskami zajęci, Jan Borkowski lokay i Wilhelm Ragaz v. Jusielanin Kozaczek w Wilnie z domu JP. Bartoszewiczowey, w którym pomieniona JW. Czechowiczowa ma roczne pomieszkanie, dopuściwszy się kradzieży w pieniądzach i dalszych efektach, zbiegli; maiąc zapewnie do zamiarów swoich fałszywe świadectwo usposobione. Przymioty twarzy ku poznaniu łatwieyszemu są następne, Jan Borkowski wieku lat 20, wzrostu miernego, twarzy ściągley, włosów ciemno bląd, na oku lewem przez opadnienie większe jak na prawem powieki, na slepego wygląda i znacznie przez to daie się widzieć toż oko zmnieyszone. Po polsku tłumaczy się źle i nieśmiało. W surducie liberyynym ciemno-zielonym, u którego kołnierz ze świalto-zielonego sukna i guziki metalowe, kamizelka ponsowa kamlocikowa; Wilhelm Ragas po kozacku ubrany, z takiego sukna jak i pierwszy ma surdut, przy raytuzach ma landpasy z jasno-zielonego sukna, ma lat 16, wzrostu małego, włosów jasno-bląd. Każdy z nich może być ubrany we fraku czarnym, których dwa ukradli i wiele innych rzeczy. Ktoby o nich miał wiadomość, będzie łaskaw do Sądu dostawić. Dnia 9 nowembra 1822 roku.

Wincenty Kruczkowski.

3 Od Mińskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż wzięty za nieokazanie na piśmie świadectwa człowiek Kuźma Michałow Bielicki, który powiadał że jest poddany: naprzód mińskiey Gubernii borysowskiego powiatu ze wsi Nowokocechowa, obywatela Chreptowicza, a potem Kijowskiey Gubernii i powiatu, ze wsi Wiszniowa obywatela Gordziałkowskiego (jakowe opowiadania po uczynionem badaniu okazały się fałszywemi) na mocy Ukazu Rządzącego Senatu pod d. 29 augusta 1807 roku, uznany za włoczęgę, a dla niezdatności do służby woyskowey i na posielenje do Syberyi, odesłany został do Mińskiey policyi dla oddania na porękę temu, ktoby wziąć chciał. Przymioty pomienionego Bielickiego: twarz podługowata czerwona, chuda, nos długi, oczy szare, włosy czarne, mówi czysto od urodzenia lat 66, wzrostu 2 arsz. i 6 wiersz. a zatem jeśli takowy Bielicki okaże się do kogo: kolwiek należącym, aby dla jego odebrania, z prawnemi o przynależeniu dowodami, przybywał do Mińskiey policyi. Oktobra 28 dnia 1822 roku.

Sekretarz F. Arcimowicz.

Ostrzeżenie:

3. Oświadczenie w imieniu WW. Parczewskich przeciwko Starozakonnego Chaima Mowszowicza Kacnelinsona podaje się w następney rzeczy: zeszły ś. p. Ignacy Parczewski Podpułkownik woysk Ross. mając rozrachunki z s. z. kupcem Kacnelinsonem, wydał onemu w roku 1817 oblig na 1,600 czer. zł., lecz w roku 1818 opłacił 1,500 czer. zł., na co wydał Kacnelinson dokument kwietacyyny, i oblig miał powrócić, gdyż i pozostałość zaspokojoną została. Lecz po zaszłey śmierci Podpółkownika Parczewskiego, nie tylko że takowego obligu nie powrócił, ale nadto jeszcze ony miał przelać. Widząc przeto sukcessorowie takową faciendę i podchwyty stosownie do oświadczenia przez nich w roku 1822 junii 12 dnia w Sądzie Ziem. Wileń. zaniesionego, zapowiadają przed publicznością, aby nikt takowego wexlu nienabywał pod nieważnością onego, jako już opłaconego i bez żadney waluty. Jako Plenipotent podpisuję Antoni Franceson Adw. Sub. W.

Roku 1822 9bra 7 dnia. Wolno drukować Wileński Ziem. Sędzia Aloizy Jaśiński.

Sąd Exdywizorski.

3. Sąd Taxatorsko-Exdywizorski na rozdział majątkow JWJP. Józefa Wańkowicza Konsyliarza Stanu i Kawalera, dekretem remmisyynym Mińskiego Głównego Sądu 2go Departamentu naznaczony; ukończywszy ogólne dzieło konkursowe, i rozdzieliwszy w taxie wieczystey pomiędzy onego kredytorow, dobra Ziemskie jako to: Bucewicze z folwarkiem Dworzyszczem, w Mińskim Zadziew i folwark Zaprudzie w Powiecie Wileyskim Gubernii Mińskiey, folwark Stefanow z wsiami i zaścianikami w Powiecie Sienskim Gubernii Mohylewskiey sytuowane, przez opromulgowany na dniu 31 praesentium oczewisty dekret z uwagi na odległość mieysc przebywania kredytorow do tey massy wchodzących, sądzone im na realności dopominkow juramenta, jak również wolność składania schem apellacyynych, którzyby się takowym dekretem niekontentowali przy aktach Ziemskich Mińskich do wyyścia sześciu niedziel zarejektował sub amissione rei. Co izby interessowanych stron doszło wiadomości, niniejsza do Gazet publicznych przesyła się awizacya. Działo się w Mińsku 1822 roku mca 8bra 31 dnia. Wiktor Orda Pińskich Ziem. Sądów i Exdyw. Prezydent. Józafat Iwanowski Exdywizor. Fortunat Komorowski Sędzia Ziem. Pttu Sienskh.

Uwiadomienie.

2. Niżey podpisany uwiadamia Publiczność, iż znayduje się u niego do sprzedania zegar grający w szafie, bijący godziny i kwadranse i nakręcający się raz na tydzień, autora *Longman and Broderip London.* Bióro zaś samo składa się ze czterech walców, z których 1szy gra koncert Pleyela i Arye, 2gi koncert Heydena i Arye, 3ci koncert Szteynerta. 4ty zaś gra 6 sztuk: 1szą Aryą Axura, 2gą Aryą, 3cią Angleza, 4tą po Szkocku, 5tą walca, 6tą Kadryla. Życzący nabyć takowy zegar, mają się udać do tegoż zegarmistrza mieszkającego na ulicy Niemieckiey w domu Professorowey Szulcowey. Gdzie o cenie onego zawiadomienie powezmą. H. Danziger.

Wyjeżdżają za granicę.

1. *Do Prus Saxonii i Austryi Wileńskie mieszczanie starozakonni Owsiey Zełkowicz Zalkindson i Kiwel Jochelowicz Szapier za interesami handlowymi własnymi, na miesięcy jedynaście.*

Kurs wileński na assygnaty od dnia 6 listopada rubel srebrny 3 rub. $79\frac{3}{4}$ kop., czerwony złoty nowy r. 11 kop. 65, stary r. 11 kop. 38, imperyał r. 36 kop. $87\frac{1}{2}$. — Od dnia 10 listopada rubel srebrny 3 rub. $77\frac{3}{4}$ kop., czerwony złoty nowy r. 11 kop. 65, stary r. 11 kop. 38, imperyał r. 36 kop. $67\frac{1}{2}$.

	Czas obserwacyi		Wysokość Barom.		Wys. Ther. Reau.		Wiatry.	Odmiana w powietrzu
Obserwacye meteorologiczne.	dnia 13	średnia	27 cal. 6,73	lin.	+ 5,	stopni	Zachodni	Pochmurno
	dnia 14	średnia	27 — 11,2	—	— 0,58	— —	Północ. Zachod.	Pogoda
	dnia 15	godz. 8	27 — 11,7	—	— 1,5	— —	Południ. Wschod.	Pochmurno